

V Bruselu dne 6.7.2017
C(2017) 4584 final

STANOVISKO KOMISE

ze dne 6.7.2017

**podle nařízení (EU) č. 994/2010 týkající se plánu preventivních opatření a plánu pro stav
nouze předložených Evropské komisi příslušným orgánem České republiky**

(Pouze české znění je závazné)

STANOVISKO KOMISE

ze dne 6.7.2017

podle nařízení (EU) č. 994/2010 týkající se plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze předložených Evropské komisi příslušným orgánem České republiky

(Pouze české znění je závazné)

1. POSTUP

Nařízení (EU) č. 994/2010 (dále jen „nařízení“) v čl. 4 odst. 1 ukládá, aby příslušný orgán každého členského státu vypracoval plán preventivních opatření („PAP“) a plán pro stav nouze („EP“ – dále jen společně „plány“). V souladu s čl. 5 odst. 4 a čl. 10 odst. 2 nařízení musí být tyto plány každé dva roky aktualizovány, pokud okolnosti nevyžadují častější aktualizace. Před přijetím aktualizovaných plánů probíhají konzultace mezi příslušnými orgány podle čl. 4 odst. 2.

Plány (a jejich aktualizace) musí vycházet z vnitrostátního posouzení rizik, jež musí každý příslušný orgán před přijetím plánů přijmout a oznámit Komisi podle článku 9 nařízení. Toto posouzení rizik by mělo obsahovat kompletní posouzení rizik majících vliv na bezpečnost dodávek plynu v daném členském státě na základě společných prvků zahrnujících mimo jiné simulaci různých scénářů výjimečně vysoké poptávky po plynu a narušení dodávek. Posouzení rizik musí být poprvé aktualizováno nejpozději 18 měsíců po přijetí plánů.

Příslušný orgán České republiky, ministerstvo průmyslu a obchodu, oznámil své aktualizované posouzení rizik podle článku 9 nařízení Komisi dne 29. září 2016.

Dne 17. února 2017 oznámilo ministerstvo průmyslu a obchodu Komisi svůj aktualizovaný plán preventivních opatření a aktualizovaný plán pro stav nouze.

Ministerstvo průmyslu a obchodu konzultovalo své plány s příslušnými orgány ostatních členských států, a to i se sousedními státy, tj. Polskem, Slovenskem, Německem a Rakouskem.

Komise považuje za vhodné sdělit veškeré připomínky k aktualizovaným plánům s využitím stejného postupu a s uplatněním stejných hodnotících kritérií, jaké jsou stanoveny v čl. 4 odst. 6 nařízení ve vztahu k původním plánům.

Po posouzení aktualizovaných plánů na základě kritérií uvedených v čl. 4 odst. 6 písm. b) bodech i) až iii) nařízení a poté, co dne 6. a 22. března oznámila svá hlavní zjištění Koordinační skupině pro otázky plynu, tak Komise k plánům uvádí následující připomínky.

2. POSOUZENÍ PLÁNŮ ZE STRANY KOMISE

Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo podrobné a komplexní plány obsahující řešení zmírňující hlavní rizika identifikovaná v jejich posouzení rizik. Plány rovněž vykazují zlepšení ve srovnání s plány, které byly předloženy dříve, zejména pokud jde o definici chráněných zákazníků. Komise se nicméně domnívá, že některé prvky plánů zřejmě nejsou v souladu s požadavky nařízení.

2.1 Plán preventivních opatření

Definice standardu pro dodávky a související opatření

Ustanovení čl. 8 odst. 1 nařízení vyžaduje, aby byly v případě výjimečně vysoké poptávky po plynu nebo přerušení dodávek pro chráněné zákazníky po určitá minimální období zajištěny dodávky plynu¹ – tzv. „standard pro dodávky“. PAP předložený členskými státy musí v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení obsahovat „opatření, objemy a kapacity nutné z hlediska splnění standardů [...] pro dodávky“.

Český PAP obsahuje některé číselné údaje, pokud jde o standard pro dodávky v některých případech výjimečně vysoké poptávky po plynu nebo přerušení dodávek vymezených v článku 8 nařízení. Standard pro dodávky vypočítaný podle prvního scénáře však plně neodpovídá sedmidennímu období poptávkových špiček uvedenému v čl. 8 odst. 1 písm. a), neboť odkazuje pouze na jeden den a jako takový může být vykládán jako zvýšený standard pro dodávky na pokrytí jednoho týdne, pokud se navýší. Z PAP rovněž není jasné, jak výpočet scénáře výjimečně vysoké poptávky po plynu v délce nejméně 30 dní (čl. 8 odst. 1 písm. b)) vede k pravděpodobnému případu, k němuž dochází statisticky jednou za dvacet let. Kromě toho výpočet a hodnoty standardu pro dodávky v PAP nesouhlasí s výpočtem a hodnotami uvedenými v posouzení rizik.

Rovněž se zdá se, že obchodníci s plynem mají povinnost ukládat mezi 1. říjnem a 31. březnem každého roku v evropských úložištích plynu objem ve výši 30 % odpovídajícího „bezpečnostního standardu“. Není však jasné, s jakými specifickými riziky tato povinnost souvisí, jak jsou vypočítány objemy a jaký je dopad, účinnost a účelnost takového opatření. Není rovněž jasné, zda důkaz, jež musí obchodníci s plynem předložit, aby prokázali, že plní „bezpečnostní standard“, je nad rámec této povinnosti ukládky nebo je k ní alternativou.

Komise je toho názoru, že by český PAP měl být změněn, aby správně uváděl všechny objemy a opatření nezbytné pro splnění standardu pro dodávky v ČR v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení. Komise rovněž České republice připomíná, že jakýkoli standard pro dodávky jdoucí nad rámec období 30 dnů uvedených v čl. 8 odst. 1 písm. b) a c) nařízení nebo jakákoli další povinnost uložená z důvodu zabezpečení dodávek plynu musejí být založeny na posouzení rizik a musejí splňovat soubor podmínek definovaných v čl. 8 odst. 2 nařízení. Takovýto standard pro zvýšené dodávky plynu by měl být navíc zahrnut v PAP v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení.

2.2 Plán pro stav nouze

Jiná než tržní opatření za krizových úrovní jiných než „stav nouze“

Podle čl. 10 odst. 3 písm. b) a c) a přílohy III nařízení se jiná než tržní opatření použijí pouze v případě krizové úrovně stavu nouze. Na úrovni výstrahy mohou být použita pouze tržní opatření uvedená v nevyčerpávajícím seznamu v příloze II nařízení.

EP předložený ministerstvem průmyslu a obchodu uvádí řadu opatření, která mají být přijata za účelem prevence nouzové situace. V rámci těchto opatření odkazuje na odchylky v „obchodním ujednání“ na základě pokynů provozovatele přepravní soustavy, aby se zabránilo stavu nouze ve fázi včasného varování. Jelikož nebyly poskytnuty další informace,

¹ Viz čl. 8 odst. 1 (ohledně „standardu pro dodávky“) a čl. 2 odst. 1 nařízení (ohledně „chráněných zákazníků“).

mohla by tato opatření být považována za jiná než tržní. EP dále na úrovni výstrahy zmiňuje omezení a dokonce přerušování dodávek plynu pro určité kategorie zákazníků podle vnitrostátní klasifikace odběratelů plynu, aby se zabránilo stavu nouze. Výlučně na základě informací uvedených v EP se zdá, že by se mohlo jednat o opatření jiné než tržní, přijaté ve fázi předcházející úrovni stavu nouze.

Komise je toho názoru, že by EP měl být změněn za účelem jasného definování statusu a působnosti výše uvedených opatření. Komise České republiky připomíná, že pokud by dotčená opatření byla jinými než tržními opatřeními, jejich přijetí ve fázích před stavem nouze by bylo v rozporu s definicí „včasně varování“ a „úrovně výstrahy“ v čl. 10 odst. 3 písm. a) a b) nařízení a v jeho příloze III.

Chybí popis (přeshraničních) účinků možných opatření

Ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. h) nařízení vyžaduje stanovení podílu tržních opatření na řešení situace na úrovni výstrahy a zmírňování situace ve stavu nouze. Ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. i)² vyžaduje posouzení, v jaké míře je použití těchto jiných než tržních opatření zapotřebí k řešení krize, analýzu dopadů těchto opatření a vymezení postupů pro jejich provádění. Toto ustanovení vyjadřuje obecnou myšlenku, aby se při řešení krizové situace upřednostňovala tržní opatření.

- EP by mohl být vylepšen více informacemi o podílu tržních opatření i jiných než tržních opatření ke zlepšení různých krizových situací, zejména by mělo být vypracováno kvantitativní posouzení jejich možných dopadů a účinnosti.

Nedostatečná povinnost zasílat Komisi zprávu po odvolání stavu nouze

Podle čl. 13 odst. 5³ nařízení musí příslušný orgán co nejdříve a nejpozději šest týdnů po odvolání stavu nouze poskytnout Komisi posouzení stavu nouze a účinnosti provedených opatření. EP nezahrnuje odkaz na povinnosti stanovené v čl. 13 odst. 5.

Komise zastává názor, že zpravodajské povinnosti příslušného orgánu vůči Komisi je třeba koncipovat tak, aby zajistily úplný soulad EP s nařízením.

2.3 Další připomínky

Komise by kromě výše uvedených poznámek ministerstvo průmyslu a obchodu ráda upozornila na některé další prvky předložených plánů, které nevyvolávají obavy, pokud jde o jejich právní slučitelnost s prvky uvedenými v čl. 4 odst. 6 písm. b) bod i) až iii), mohou však být pro příslušný orgán užitečným vodítkem pro budoucí změny plánů.

- Český PAP popisuje v tabulce 14 v oddílu 3 dodržení standardu N-1 a uvádí číselné údaje a odhady pro jeho výpočet až do roku 2025. Skutečné hodnoty N-1 nejsou v tabulce uvedeny, takže skutečná hodnota N-1 není známa. Kromě toho číselné

² Na základě čl. 10 odst. 1 písm. i) musí členské státy „stanovit podíl jiných než tržních opatření, zejména opatření uvedených v příloze III, která se plánují nebo mají být provedena ve stavu nouze, a posoudí, v jaké míře je použití těchto jiných než tržních opatření zapotřebí k řešení krize, posoudí jejich účinky a vymezí postupy pro jejich provádění, přičemž zohledňují, že jiná než tržní opatření se mají použít, pouze pokud samotná tržní opatření již nemohou zajistit dodávky plynu především chráněným zákazníkům“.

³ V čl. 13 odst. 5 se stanoví, že „Po skončení stavu nouze příslušný orgán co nejdříve a nejpozději šest týdnů po odvolání stavu nouze poskytne Komisi podrobné posouzení stavu nouze a účinnosti provedených opatření, včetně posouzení hospodářského dopadu stavu nouze, dopadu na odvětví elektroenergetiky a pomoci poskytnuté Unii a jejím členským státům nebo obdržené od Unie a jejích členských států“. Toto posouzení se zpřístupní Koordinační skupině pro otázky plynu a zohlední se v aktualizacích plánů preventivních opatření a plánů pro stav nouze“.

údaje v textu, v tabulce a v posouzení rizik nejsou v souladu. Uvedené údaje sice ve všech případech prokazují dodržení standardu N-1 ze strany ČR podle požadavků nařízení, odkazy na hodnotu standardu N-1 by nicméně měly být v celém dokumentu sjednoceny, aby se zvýšila konzistence PAP.

- V oddíle 3 obsahuje PAP shrnutí scénářů zvažovaných v rámci posouzení rizik. Tyto scénáře však neodpovídají scénářům v posouzení rizik. Za účelem zvýšení transparentnosti plánů vypracovaných všemi členskými státy by PAP měl zahrnovat shrnutí scénářů z posouzení rizik, jež není veřejným dokumentem.
- PAP i EP na mnoha místech, často opakovaně, reprodukuje různá ustanovení vnitrostátních právních předpisů. Nadměrná nebo opakující se produkce právních textů pro plány může nepříznivě ovlivnit jasnost a koherence plánů, zejména pokud texty nemají pro PAP nebo EP přímou relevanci. Za účelem zlepšení jasnosti a koherence plánů by příslušná ustanovení mohla být shrnuta a (bez opakování) začleněna do hlavního textu, zatímco jejich plné znění by mohlo být přesunuto do příloh.
- Spolupráce s ostatními relevantními členskými státy na vypracování přípravných a zmírňujících opatření pro případ krize má klíčový význam pro maximalizaci zabezpečení dodávek na vnitrostátní úrovni. V této souvislosti by účinnost plánů zvýšila analýza možných dopadů opatření přijatých sousedními zeměmi na vlastní systém v případě souběžně probíhajících stavech nouze.
- Komise České republiky připomíná, že pokud nějaké investice do budoucí infrastruktury nebo propojení uvedené v oddílu 6 PAP zahrnují státní zdroje, mohly by představovat státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (pokud jsou rovněž splněny ostatní podmínky) a musí být oznámeny Komisi podle čl. 108 odst. 3 SFEU, pokud se na ně nevztahuje obecné nařízení o blokových výjimkách⁴.
- Česká republika v oddílu 7 PAP vysvětluje, že ve smyslu oddílu 12 zákona č. 458/2000 Sb. různí účastníci trhu s plynem mohou podléhat různým povinnostem veřejné služby. Komise České republiky připomíná, že pokud tyto povinnosti veřejné služby zahrnují státní prostředky, mohly by ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU představovat státní podporu a musí být oznámeny Komisi.

3. ZÁVĚR

Na základě výše uvedeného posouzení a s ohledem na čl. 4 odst. 6 písm. b) bod ii) nařízení Komise dospěla k závěru, že některé prvky aktualizovaných plánů nejsou v souladu s některými ustanoveními nařízení.

Komise žádá ministerstvo průmyslu a obchodu, aby plány změnilo s řádným zohledněním jejích připomínek vyjádřených v tomto stanovisku.

Posouzením Komise vyjádřeným v tomto stanovisku není dotčen jakýkoli postoj, jenž může vůči České republice zaujmout, pokud jde o slučitelnost vnitrostátních opatření s právními předpisy EU, a to rovněž v souvislosti s řízením o nesplnění povinnosti.

⁴ Nařízení Komise [\(EU\) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014](#), kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

Komise toto stanovisko zveřejní. Komise nepovažuje zde uvedené informace za důvěrné, zejména proto, že se týkají veřejně dostupných dokumentů. Žádáme ministerstvo průmyslu a obchodu, aby Komisi do pěti pracovních dnů od obdržení stanoviska informovalo, zda se domnívá, že obsahuje obchodně citlivé informace, jejichž důvěrnost má být zachována.

V Bruselu dne 6.7.2017.

Za Komisi
Miguel ARIAS CAÑETE
člen Komise

ÚŘEDNĚ OVĚŘENÝ OPIS
Za generálního tajemníka

Jordi AYET PUIGARNAU
ředitel spisovny
EVROPSKÁ KOMISE